

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXVIII. Št. 285 (11.413)

TRST, torek, 28. decembra 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdobje» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasnovani Evropi.

V okviru prizadevanj za dosego sporazuma o ceni dela in o delovnih pogodbah

Predstavniki vlade se bodo danes srečali z delodajalci in sindikati

Le malo upanja, da bi današnja ločena sestanka obrabila sadove - Vprašanje cene dela težka preizkušnja za Fanfanijevo vlado - Stališča industrijev in sindikatov

RIM — Predstavniki vlade se bodo danes na ločenih sestankih srečali s sindikati in z delodajalci. Ministri za delo Scotti, za zakonitost, za proračun Bodrato in za finance Forte bodo tako prvič preverili možnost dosega okvirnega sporazuma o ceni dela in o obnovitvi delovnih pogodb pred 31. januarjem prihodnjega leta. Ta datum si je namreč predsednik Fanfani postavil za prvi cilj svojega vladnega programa. Resnici na ljubo tega voda že v grlo, saj je zveza industrijev odločila, da bo tako prenehal veljati 31. januarja; če do tega dne ne dosežejo sporazuma in če začnejo industriji svoje stališče res izjavljati, to je da delavcem ne plačajo draginske doklade za zadnje tri mesece, bo verjetno prišlo do radikalne zaostrelosti odnosov med delavci in delodajalci, kar bi lahko predstavljalo hud udarec tudi za Fanfanijevo vlado.

Današnje srečanje zadeva približno 40 odstotkov vseh odvisnih delavcev v Italiji. Po zadnjem dogovoru med sindikati in nekaterimi manjšimi organizacijami delodajalcev je marsikdo že mislil, da je sedaj odprta pot za okvirni dogovor.

razumevanje o delovnih pogodbah. Medtem ko sta namreč Intersind in ASAP, to je predstavništvo državnih podjetij, že pristali na začetek pogajanj o obnovitvi delovnih pogodb, pa čeprav je ta pristavek dokladov dvolin, tega ni mogoče trditv o Confidustria, ki trmasto vztraja pri svojem stališču popolne zaprtosti.

Po drugi strani pa sindikati vztrajajo pri nujnosti, da se vlada aktivno zavzame za rešitev tega spora. Pomožni tajnik CGIL Agostino Marianetti je včeraj v nekem intervjuu izjavil, da bi morala vlada prevzeti celo vlogo posrednika, vendar ne samo v zvezi s vprašanjem cene dela ampak tudi kar zadeva obnovitev delovnih pogodb. Marianetti pa je poudaril, da vlada ne bo mogla avtoritativno ukrepati in vsiljivati svojih stališč. Pri tem ugotavlja, da je delodajalci, ki imajo namen, da preprečijo nastanek konflikta, da bi bila potrebna večja odločnost vlade, ki bi lahko izdelala svoj predlog že pred časom, kar bi nedvomno pozitivno vplivalo na potek pogajanj. Del Piano je tudi poudaril, da ima vtis, da vlada deluje neorganizirano, kar dokazujejo tudi zadnji dogodki v zvezi s davčnimi odločitvami in s podražitvijo električnega toka, o kateri se vlada ni predhodno posvetovala s sindikati. Predstavnik CISL je tudi zelo skeptičen o koristi srečanj, ki imajo namen, da preprečijo nastanek posameznih organizacij odločnosti pa je zagovarjal sindikalno platformo za obnovitev delovnih pogodb in za reformo premične stredstva.

Do petka plačati davčni predujem

RIM — Kdor še ni plačal predujma na davek IRPEF, IRPEE ali IRIOR za leto 1982, lahko to naredi do petka, 31. decembra zapade podaljšan rok za to plačilo; ta rok so podaljšali zaradi dolgotrajnih stavk bančnih uslužbencev. S tem predujemom bi se moralo steči v državno blagajno približno 10 tisoč milijard lir.

Sodnik Martella pojde v ZR Nemčijo

RIM — Petim bolgarskim časniki, ki so dospeli v Italijo, da bi od blizu sledili preiskavi o atentatu na papeža Janeza Pavla II., ni uspelo priti do zadnjega preiskovalnega sodnika Maria Martella. Ta se odpravilja v ZR Nemčijo, kjer bo zaslišal Turka Celebija, a retriraneza na podlagi mednarodnega zapornega naloga v okviru preiskave o atentatu. Rimski sodnik pa se za sedaj še ni odločil sprejeti bolgarskega vabila, naj se osebno poda v Sofijo, morda tudi zato, ker med državama ne obstaja sporazum o obiskih tujih sodnikov v preiskovalnem namenu.

Z novim zanimanjem spremlja potek italijanske preiskave te dni tudi ameriški tisk. Tednik Newsweek prinaša intervju s italijanskim pravosodnim ministrom Darido, ki zagotavlja, da v zvezi s Bolgarski ni prav nič izmišljenega, saj za vse obtožbe obstajajo trdni dokazi, čeprav bo na proces pri zaprtim osebem treba počakati vsaj še eno leto. O verodostojnosti italijanskih obtožb razmišlja tudi Time Magazine in pri tem omenja nekatere dvome, ki prihajajo iz Velike Britanije in ZR Nemčije. ZDA pa ostajajo previdne, ker se po mnenju tednika bojijo posledic, ki bi jih morebitna washingtonska uradna obtožba Bolgarje in KGB, utemljena povzročiti med evropskimi pacifisti, tako občutljivimi za vse, kar lahko škoduje procesu popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom.

NA PETKOVI SEJI CENTRALNEGA KOMITEJA ZK JUGOSLAVIJE

Prednost zunanji likvidnosti države in rednemu plačevanju dolgov tujini

Referat o nalogah ZKJ pri uresničevanju ekonomske politike v letu 1983 je imel sekretar predsedstva CK ZKJ Nikola Stojanović

BEograd — Na petkovi seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije so ocenili uresničevanje sklepov s prejšnje tretje seje na kateri so določili konkretne naloge v prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo.

Uvodni referat o tem, kakor tudi o nalogah ZKJ pri uresničevanju ekonomske politike v letu 1983, je imel sekretar predsedstva CK ZKJ Nikola Stojanović. Povzemanje nekaj poudarkov iz njegove diskusije:

«Naš prednostna naloga je, da zagotovimo zunanjo likvidnost države in odplačevati dolge tujini. Izkazalo se je, da nam niso bili znani vsi vidiki tega problema. Zato je izostala primerna in pravočasna družbenoekonomska akcija in so se razmere začele močno slabšati. CK ZKJ je vplival, da se je ta problem začel obravnavati in reševati oblaščevanje dolgov, da na to odločanje usklajeno s sistemom so-

vali naše obveznosti do tujine, kar je ne le gospodarskega, ampak tudi velikega političnega pomena, glede na neodvisen položaj Jugoslavije in njen ugled v svetu.

Upoštevali moramo tudi nekatere tendence in praksi, ki jo je treba uspešno odpravljati. Opaziti je bilo na primer poskuse, da bi dolge prevrtili na drugače, da ne bi bili šele predvsem tisti organizaciji, ki so izkoristile posojila, govori se o upravičnosti socializacije dolgov do tujine. Prav tako so upravičena mnenja, da so se pri tem začeli krepiti tudi nekateri dejavniki in stremjenja centralističnega odločanja.

Na tem področju nas tudi v prihodnje čakajo velike idejnopolične naloge in obveznosti, da v okviru politike, ki je predlagana za prihodnje leto, poščemo rešitve, ki bodo zagotavljale razvoj in uspešno oblaščevanje dolgov, da na to odločanje usklajeno s sistemom so-

ZARADI IZJAV TAJNIKA DE MITE

Nova polemika med KD in laičnimi strankami

Tajnik KD trdi, da laični pol sploh ne obstaja in zagovarja bipolarizacijo italijanskega političnega življenja

RIM — Božična polemika zadeva tokrat KD na eni strani in stranke laičnega pola na drugi. V svojem intervjuju nekemu rimskemu tedniku je namreč demokratizirani tajnik De Mita izjavil, da tako imenovani socialistično-laični pol ne obstaja niti na političnem niti na kulturnem področju. Kot je bilo pričakovati so njegove izjave povzročile živahno reakcijo laičnih strank: včeraj so v Rimu zabeležili cel zbor najrazličnejših bolj ali manj ogroženih komentarjev. Najbolj strupeni

linijo. De Mita se zavzema za dvostrankarski sistem, v katerem naj bi krščanska demokracija bila na oblasti, komunistična partija pa naj bi bila daleč najvišja, če ne na edina opozicijska stranka. Vse drugo po mnenju De Mite sploh ne obstaja. V nadaljevanju socialistično glasilo trdi, da so prav socialistične in laične sile dale odločen prispevek kulturni in omikani rasti italijanske družbe in da so prav te sile sprožile proces ki je pripeljal do obnovitve odnosov med komunisti in krščansko demokracijo.

Za zapahi 6 pripadnikov BR

MILAN — Poveljstvo milanskih karabinjerjev je potrdilo, da so v preteklih dneh aretirali šest domovnih teroristov, pripadnikov brigade Walter A. lasia, ki so jim nastavili past po odkritju blaga v Cinesellu Balsamno. Skupino, v kateri sta tudi dve ženski, dolžijo združevanja v prevratniške namene, osnovanja obojevolne tolpe in sodelovanja pri ugrabitvi upravnika Alfa Romeo, Romanina Sandruccija. Posameznike pa bremenijo še vrsta drugih kaznivih dejanj in jih z umorov, zaradi katerih so jim že mesec iskali.

Operacija karabinjerjev je vseskozi potekala v strogi tajnosti, prav Rdeče brigade pa so s telefonskim pozivom Radu popolnare, na večer pred božičem oznanile aretacijo v svojih vrstah. To so streljali prav poslednji ostanki od nekdanjega vodja milanskih brigadistov, ki jih nameravajo varnostne sile še izslediti.

so bili socialdemokrati, očitno nejevoljni pa tudi liberalci in republikanci, medtem ko socialisti odgovarjajo s kurzivom v svojem glasilu Avanti.

Nova polemika, čeprav je izbruhnila v noveletnem premirju ne daje slutiti nič dobrega za komaj rojeno vlado, ki ima že tole roke dela s celo vrsto problemov (od gospodarskih ukrepov do vprašanja premične levice, ki bo danes na uvernem delu sestanka med ministrom Scottijem ter predstavnikoma Confidustria in predstavnikoma sindikalnih organizacij, do davčne politike). Reže, da bo takšna predsednika vlade Fanfanija zelo enostavna: za polemike med strankami se sploh ne bo zmenil in bo tako s svojim molkom kolikor je mogoče dolival vodo na ogenj.

Glede De Mitovih izjav are zabeležili v prvi vrsti ogrožene izjave nekaterih socialdemokratskih predstavnikov, ki obtožujejo voditelja KD, da bi hotel restavrirati sedanji politični okvir, izkopati politiko Fanfanijevo vlado ter da se zavzema za predčasne volitve. De Mito prav tako obtožuje, da zagovarja skrajno desničarsko gospodarsko politiko in da bi hotel obuditi svojo prvo ljubezen, se pravi odnos s komunistično partijo.

Socialistično glasilo Avanti s svoje strani pravi, da demokratizirani tajnik enostavno ne more videti vsega tistega, kar ovira njegovo politično

Reprečen odmev pa je bržkone imela včeraj vest, ki jo je objavil ameriški tednik «Newsweek», da potekajo v Avstriji, pod pokroviteljstvom kanclerja Kreiskiga, neposredna pogajanja med predstavnikoma Beginove vlade in Palestinske osvobodilne organizacije za izmenjavo osmih ujetih izraelskih vojakov za nedoločeno število palestinskih ujetnikov. Vest se zdi precej tvegana, a jo posredno podkrepila druga vest, da sta se včeraj v Majorci sestala prav Kreisky in vodja PLO Arafat.

RIM — Od ponedeljka, 3. januarja, bo mogoče pri bančnih okencih vnovičiti drugi snopci državnih zadolžnic, ki so jih v letu 1987 dajali

NOV VAL KRVAVEGA NASILJA V VRSTAH SICILSKEGA PODZEMLJA

Notranje razprtije palermške mafije zahtevale v dveh dneh sedem mrtvih

«Svetoštefanski pokol» sodi v okvir zapletenega boja za prevlado nekaterih mafijskih družin nad drugimi - Dosedanja preiskava policijskih oblasti se doslej naslanja le na domneve

PALERMO — Sedem mrtvih in eno težko ranjen: to je rezultat obratovanja, ki ga je v nedeljo in ponedeljek, v manj kot 36 urah, opravilo palermsko podzemlje. Ta poboj spominja na znane razide ameriških gangsterjev v Chicagu, za časa glasne prohibicije, klovi je tam «vladal» s brezstrleko svojeto Al Capone. Vsekakor pa je, kot kaže, med nekdanjim Chicagom in današnjim Palermo precej podobnih potez.

Jrvi žrtvi palermškega poboja na dan sv. Stefana sta bila 50-letni Gaspare in njegov 26-letni sin Michele Ficano, ki sta, kot kaže, izgubila življenje po sestrinski liniji. Njuna žena, oz. sorošnica, 21-letna Francesca je namreč pred časom usla v nasprotni labor skupaj s zidarjem Giacomo Giovannellom Grecom, katerega so že v preteklosti ubili o-

četa in strica. Oba Ficana so ubili, ko sta se vračala z božične večerje pri sorodnikih.

Drugi «kazenski» poboj so mafijski organizirali proti Giuseppeu Benvenuti, lastniku manjše tovarne zdravil, kateremu pa je bila usodna «priateljska linija»: prijatelj je bil namreč z značilna mafijskima družinama Bonitate in Inzerillo. Bore mladi podatkov pa imajo preiskovalci o knezovacu Gaspareju Sacconeju, ki je bil Benvenigov sopotnik, ko je ta padel v zasedo. Saccone je bil težko ranjen.

Tretji raid je zahteval največ žrtev: v pizzariji, ki jo je upravljal je pod strel iz pištole kalibra 38, izgubil življenje 38-letni Giuseppe Genova, skupaj z njim pa tudi njegova uslužbenca, bratranca Orazio in Antonio D'Amico. Genova je bil zet znanega mafijskega voditelja Tommasa Buscette (ki se trenutno skriva) in je pred kratkim postal upravnik vseh legalnih dejavnosti svojega tasta. Buscetto je več časa iščeno nekatere nasprotne tolpe in ker ga ne morejo najti so mu v «opozorilo» ubili zeta.

Včeraj so v Palermo ubili še 49-letnega trgovca Paola Amodea. Glede vzrokov za čustvilne policijske tava še v temi, ker, kot kaže, možakar ni bil v neposredni zvezi z mafijo. Baje pa je skrivaj pošjal denar in morda bo treba iskati vzroke za njegov umor v tej smeri.

Varnostni organi so, seveda, takoj uvedli preiskavo o vseh teh zločinih, vendar lahko dosej na vedajo dolocene odgovoritve le na podlagi domnev, saj ne le niso ušli še nobenega storilca, ampak tudi sicer jim «uradni» viri vse umor niso znani. Vse pa kaže, da gre za nasprotovanje med dvema nasprotnima skupinama mafijskih kosk, zato bi bilo povsem mogoče, da so vsi ti zločini na neki način med seboj v zvezi.

V Palermo se bje namreč že nekaj časa neizročen boj med dvema mafijskima skupinama. Glede na to, da sodijo skoraj vse žrtve zadnjih dveh dnevov med osebe, ki so bile bolj ali manj povezane s tako imenovanimi «izgubljenimi» mafijskimi družinami, je lahko sklepati, da so bili mandatarji iz vrst «zmagajočih» družin. Te so namreč v zadnjem času doživle nekaj hudih udarcev. Ukrepale so zdaj prav zato, da bi dokazale svojo moč, predvsem pa odločnost, da ne bodo izbirale sredstev pri svojem uveljavljanju.

Policijska posebno pozornost obravnava zlasti umor Giuseppeja Genevove, ki je med vsemi verjetno najpomembnejši. Za njim je namreč stala pomembna mafijska osebnost Tommaso Buscetta, ki se je že nekaj časa skrival v Južni Ameriki, po nekaterih vesteh pa naj bi se zdaj vrnil v Palermo, da bi svoji mafijski družini spet povrnil ugled, ki ga je začela izgubljati. Domnevni povratek Buscette povezujejo v Palermo tudi z izginotjem njegovih sinov Antonia in Benedetto, za katere pa ni znano ali sta postala žrtve katerega atentata ali pa sta svoje izginotje inscenirala in se zdaj ne-

17 in zato tudi o vstopu v manjšinske sossve ne more biti govora.

Kulturni dnevi so se nadaljevali z referatom ob 40. obletnici pregona in upora koroskih Slovencev, ki reč Wagner rekel, da socialisti «za zda» se ne mislijo spreminjati šolske ureditve.

V svojih nadaljnjih izjavah sta Grlic in Wieser obsodila avstrijsko manjšinsko politiko kot asimilacijsko in podčrtala, da določila avstrijske državne pogodbe tudi 27 let po podpisu še niso izpolnjena. Dejala sta tudi, da avstrijske manjšinske zakonodaje ne bo nikoli mogoče priznati kot izpolnitev člena

Bomb sta eksplodirala ob treh zjutraj. Peklenski stroj je bil potaknjen na dvoriščni strani posojila med kletjo in pisarno vodje predstavništva Jugotoursa. Sprejdeni del predstavništva ni poskodoval in poslovalnica je včeraj normalno delala. Podobno je bilo z eksplozijo v prodajalni jugoslovanskega državljan, ki tam prodaja živila iz Jugoslavije.

BONN — V predstavništvu Jugotoursa in prodajalni nekoga Jugoslovana v Stuttgartu sta včeraj eksplodirala podtaknjeni bombi. Žrtve ni bilo, materialne škode pa še niso ocenili: menijo pa, da gre za nekaj deset tisoč mark.

Bomb sta eksplodirala ob treh zjutraj. Peklenski stroj je bil potaknjen na dvoriščni strani posojila med kletjo in pisarno vodje predstavništva Jugotoursa. Sprejdeni del predstavništva ni poskodoval in poslovalnica je včeraj normalno delala. Podobno je bilo z eksplozijo v prodajalni jugoslovanskega državljan, ki tam prodaja živila iz Jugoslavije.

Storilci zločina še niso znani. Jugoslovanski generalni konzul v Stuttgartu Branko Dimitrijević je za danes zahteval sprejetje v deložnem notranjem ministru Baden Wurtemberg. (dd)

Bomb sta eksplodirala ob treh zjutraj. Peklenski stroj je bil potaknjen na dvoriščni strani posojila med kletjo in pisarno vodje predstavništva Jugotoursa. Sprejdeni del predstavništva ni poskodoval in poslovalnica je včeraj normalno delala. Podobno je bilo z eksplozijo v prodajalni jugoslovanskega državljan, ki tam prodaja živila iz Jugoslavije.

NA 14. KULTURNIH DNEVIH V CELOVCU O HUDEM NAPADU DEŽELNEGA GLAVARJA

Koroški Slovenci ostro zavrnilli Wagnerja

ljubil ustrezen odgovor strank in če kar sam začel, z deklaracijami.

Wieser in Grlic sta včeraj Wagnerja odločno zavrnila. Grožnja s tretjo silo ni nič novega, je dejal Wieser, pa tudi realistična ni, kajti že od leta 1945 naprej vedno spet zama poskušajo ustvariti tako silo. Grlic pa je ocenil kot podobno željo deželnega glavarja, kajti koroški Slovenci točno vedo, da sta sodelovanje organizacij njihovo zastopstvo.

Oba predsednika sta sodila, da je sama predsednika sta sodila, da je samo se vprašanje časa, kdaj bo poleg svobodnjaške in ljudske stran-

le tudi socialistična pristala na zahtev protislovenskih sil po centralnih silah za Slovence, ki bi po mnenju manjšine pomenila pravo apartheidsko politiko. V tej zvezi je namreč Wagner rekel, da socialisti «za zda» se ne mislijo spreminjati šolske ureditve.

V svojih nadaljnjih izjavah sta Grlic in Wieser obsodila avstrijsko manjšinsko politiko kot asimilacijsko in podčrtala, da določila avstrijske državne pogodbe tudi 27 let po podpisu še niso izpolnjena. Dejala sta tudi, da avstrijske manjšinske zakonodaje ne bo nikoli mogoče priznati kot izpolnitev člena

biljo stik z bazo. Razen tega je znova zagrožil z ustanovitvijo tretje sile, ki bi osrednjima organizacijama koroških Slovencev osposlala zastopstvo manjšine. Namignil je tudi, da slovenske organizacije morajo dobiti od nekod milijone in dodal, da po nepotrjenih govoricah bi milijoni doletelo iz Jugoslavije. Slovencev pa je očital tudi v Avstriji, ko gre socialistom za vsak glas — da se ponotujejo z alternativnimi gibanji in se s tem ustrašijo med tiste, ki hočejo uminiti obstoječi sistem. Wagner je tudi ob-

CELOVCE — Z vsjo ostrimo sta včeraj na 14. «koroških kulturnih dnevih» predsednika obeh slovenskih osrednjih organizacij Wieser in Grlic zavrnila izjave koroškega deželnega glavarja Wagnerja, ki jih je dal o pogovoru za avstrijsko tiskovno agencijo. Wagnerjeve besede sta ocenila kot enega najhujših napadov katerega deželnega glavarja na slovensko manjšino v povojnem času.

Wagner se je tik pred božičem spustil v hudo polemiko z nekaterimi stališči koroških Slovencev, pri čemer je najbolj praznoma njegova ostro svoje vojske na sedemdeset kilometrov, dokler se v Gazi in Cis-

(Sindok)

KAJ BODO NOVEGA IN ZANIMIVEGA NUDILI ŠTEVILNIM OBISKOVALCEM

Prireditveni boom portoroškega Avditorija

Direktor Zvone Petek najavlja tudi široko sodelovanje z zamejskimi organizacijami

Letos je portoroški avditorij z raznimi atraktivnimi prireditvenimi reševji prispel, da se je sloves Portoroža še bolj razširil tako doma...

Portoroška plaža: Z letošnjega mednarodnega ex tempore v pesku

Izdvojl bi predvsem tri večje prireditve. Drugega julija bomo organizirali mednarodni finalni nastop mladih pevcev in glasbenikov do 15 let...

PREDSTAVITEV KNJIGE DR. TOMAŽA BREJCA V KOPRU

Zakladi slikarstva na slovenski obali od renesanse do devetnajstega stoletja

Knjigo sta založili koprski založba Lipa in Medobčinski zavod za spomeniško varstvo Piran ob finančni podpori Kulturne skupnosti Slovenije

V Kopru so te dni predstavili knjigo dr. Tomaža Brejca Slikarstvo na slovenski obali od XV. do XIX. stoletja...

Knjigo so jo predstavili številni kulturni in drugi javni delavci. Za pa je bil avtor zaradi bolezni odsoten. V uvodni besedi je predavnik založbe Lipa prof. dr. Zvezdana Rutar...

V razpravi je več udeležencev podarilo pomen Brejčevega dela, ki nas hkrati zavezuje za prihodnost, da v celoti obdelamo primorski kulturni umetniški prostor.

Ob življenjskem in igralskem jubileju Emila Freliha, našega zveznega sodolavca že vrsto let, smo že pisali, nismo pa še poročali o njegovi jubilejni režiji Puccinijeve opere «Turandot» v ljubljanski Operi...

PRIPRAVLJA JO DR. FRANE JURIŠEVIČ

Filatelistična dokumentacija naše zgodovine skozi sto let

Neumorni filatelistični delavec in pisec številnih filatelističnih knjig in razprav dr. Fran Juršič je v Kopru pripravil novi ciklus razstav «Nacionalni preporni Slovenci»...

Deželna razstava v palači Costanzi

Če smo ob tolikih dosedanjih deželnih božičnih likovnih razstavah v palači «Costanzi» ugotovljali, da bi bilo dobro, če bi bila izbira komisije strožja...

Prvi film na Gradiškanskem v hrvaškem jeziku

DUNAJ, decembra — Nedavno so v gradiškanskem trgu Veliki Borštof prikazali film z naslovom «Zgodovina Velikoga Berštofa - razvoj nekdanjega naselja»...

PO PREDSTAVITVI NJEGOVE NOVE PESNIŠKE ZBIRKE

Aleksij Pregarc:

«MOJA POT DO TEBE»

Aleksija Pregarca poznamo že mnogo let. Vsaj dvajset, če ne več. Prebral sem njegove prve pesmi, videl sem ga kot gledališkega igralca v Trstu, Ljubljani in Novi Gorici...

le potem pesnika. Prepričan sem namreč, kot je najbrž tudi Aleksij Pregarc prepričan, da mora biti umetnost, še posebno danes, v službi človeka in ne obratno...

ni predlogi za poezijo devetdesetih let, ki bo nujno morala upoštevati preteklost, to se pravi svoje koronine, če bo resnično hotela napredovati...

Nekoliko drugačna je Pregarčeva pesniška govorica v drugem delu zbirke in sicer v ciklu «Moja pot do tebe»...

Aleksij Pregarc

Zaradi tega sem tudi v tem njegovem delu, v pesniški zbirki hotel videti najprej človeka in še...

V njegovem srcu, še morda prej ko v njegovem duhu in njegovih možganih, postane tako prednica simbol razočaranja...

zdi na prvi pogled, marveč dramatično pričanje sodobnega človeka o visoki ceni, ki jo mora plačati zato, da bi za kratek hip pričaral možnost, da lahko reče: «Nisem živel zastonj»...

V JUBILEJNI REŽIJI EMILA FRELIHA

Puccinijeva «Turandot» v Ljubljani z Radmilo Bakočević v naslovni vlogi

«Turandot». Sopranistka je brez dvoma dominirala in s svojim nastopom zasenčila tako tenorista Dimitra Damjanova kot ostale soliste in nastopajoče...

zasedbi moškega dela zbora kot najumnejšemu nadomestilu Pinga z beograjskim gostom kar je nekoliko porušilo naša ustaljena igralska koncepta Ping, Pang, Pong...

LJUBOMIR ČERNE

7.-8.

BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

Moja celica je bila ob glavnem zidu, ki je ločeval tretji del celotne kleti palače. Kmalu potem, ko so me v terek zaprli v to celico, sem opazil, da je na desnem koncu celice spodaj na zid pritrjena deska približne dimenzije 40x40 cm...

LJUBOMIR ČERNE

7.-8. BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

Moja celica je bila ob glavnem zidu, ki je ločeval tretji del celotne kleti palače. Kmalu potem, ko so me v terek zaprli v to celico, sem opazil, da je na desnem koncu celice spodaj na zid pritrjena deska približne dimenzije 40x40 cm...

LJUBOMIR ČERNE

7.-8. BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

Moja celica je bila ob glavnem zidu, ki je ločeval tretji del celotne kleti palače. Kmalu potem, ko so me v terek zaprli v to celico, sem opazil, da je na desnem koncu celice spodaj na zid pritrjena deska približne dimenzije 40x40 cm...

LJUBOMIR ČERNE

7.-8. BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

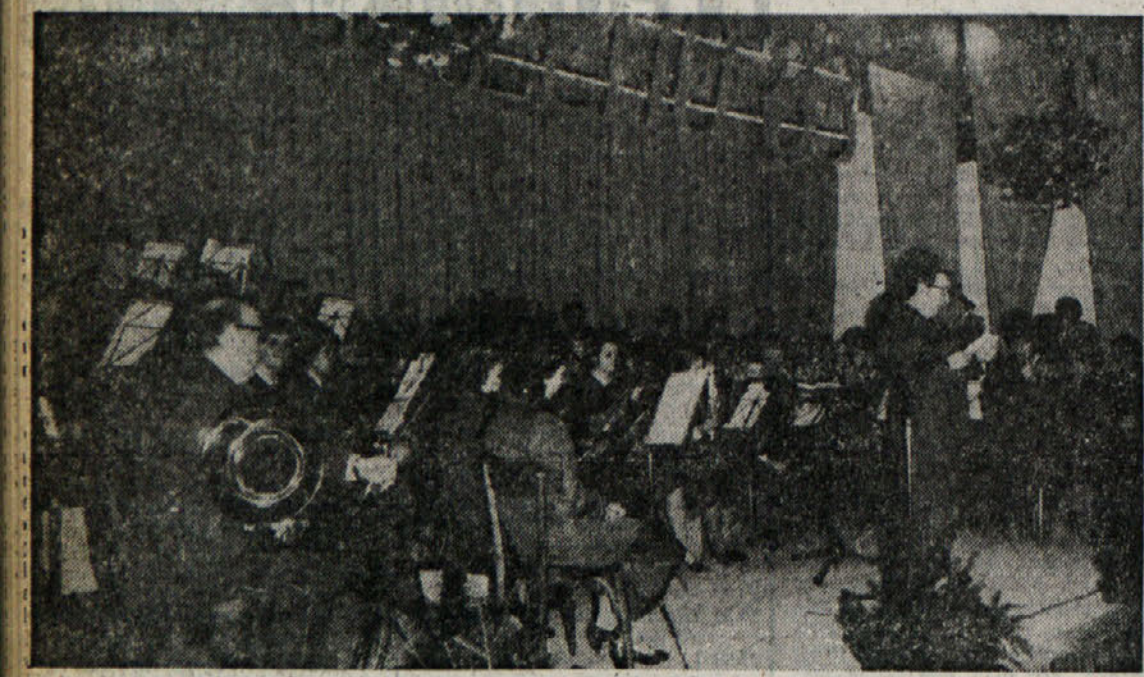
Moja celica je bila ob glavnem zidu, ki je ločeval tretji del celotne kleti palače. Kmalu potem, ko so me v terek zaprli v to celico, sem opazil, da je na desnem koncu celice spodaj na zid pritrjena deska približne dimenzije 40x40 cm...

LJUBOMIR ČERNE

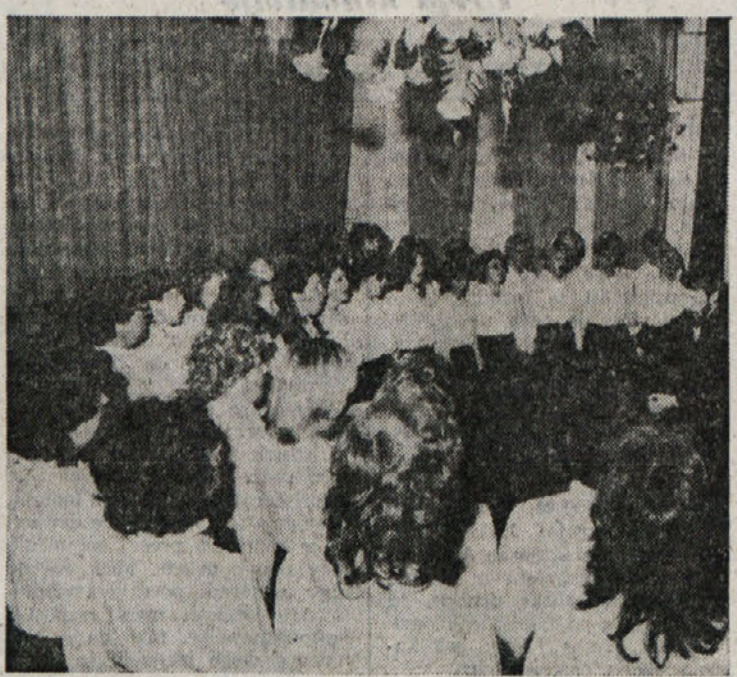
7.-8. BEG IZ ZAPORA SS NA TRGU OBERDAN

Moja celica je bila ob glavnem zidu, ki je ločeval tretji del celotne kleti palače. Kmalu potem, ko so me v terek zaprli v to celico, sem opazil, da je na desnem koncu celice spodaj na zid pritrjena deska približne dimenzije 40x40 cm...

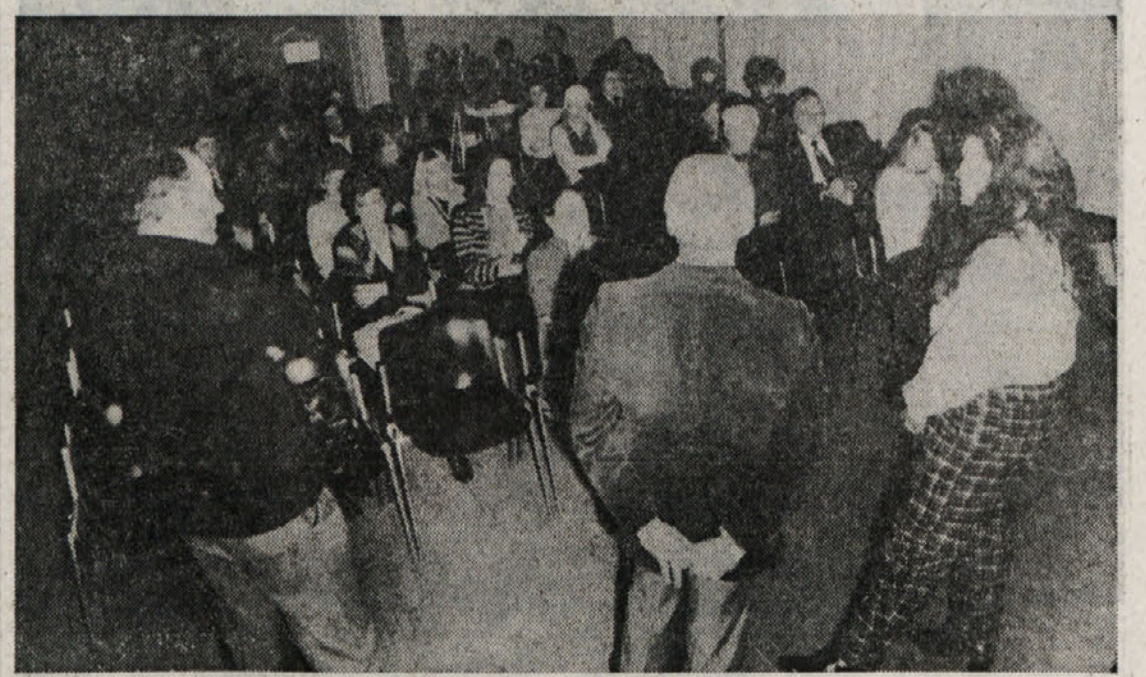
dogodki v slikah - dogodki v slikah - dogodki v slikah - dogodki v slikah - dogodki v slikah - dogodki

V nedeljo so na Kontovelu odprli dvorano gospodarskega društva, v kateri je imela tradicionalni «Koncert na Štefanovo» domača godba

Na Kontovelu je v novi dvorani gospodarskega društva nastopil tudi ženski zbor pod vodstvom Janka Bana

V Gregorčičevi dvorani sta Slovenski klub in Društvo zamelskih likovnikov v okviru običajnih torkovih večerov predvajala filme A. Zerjaja

Odprtja dvorane se je udeležilo veliko število domačinov in gostov

Na božič je po slovenski maši na glavnem trgu v Nabrežini nastopila domača godba na pihala, ki je zaigrala splet božičnih pesmi

Slovensko lovsko društvo iz F-JK «Doberdob» je pred dnevi pridelilo družabni večer v Rovtnah, na katerem je predsednik lovskih družen Ilirska Bistrica krstil novega člana

V gledališču France Prešeren v Boljuncu je bila v nedeljo tradicionalna Štefanova prireditev, na kateri je nastopila dramska skupina domačega kulturnega društva z veseligrlo v narečju «P'usut je l'pu, narljepsje je d'ma»

Na božično viližo so v prostorih KD A. Sirk v Križu priredili božično tombolo

Prejšnji teden so se v gostilni Pri studencu v Dolini zbrali petinpetdesetletniki iz Boljunca, Krogelji, Prebenega in Dolne

Dvorana boljunškega gledališča je bila nabito polna

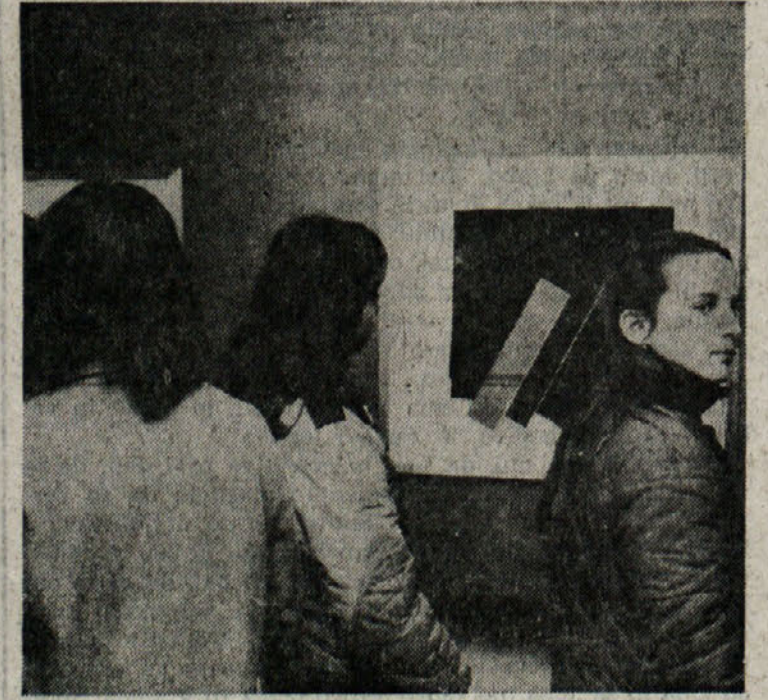
Na Štefanovi prireditvi v Boljuncu sta nastopila tudi otroški in tamburaški zbor

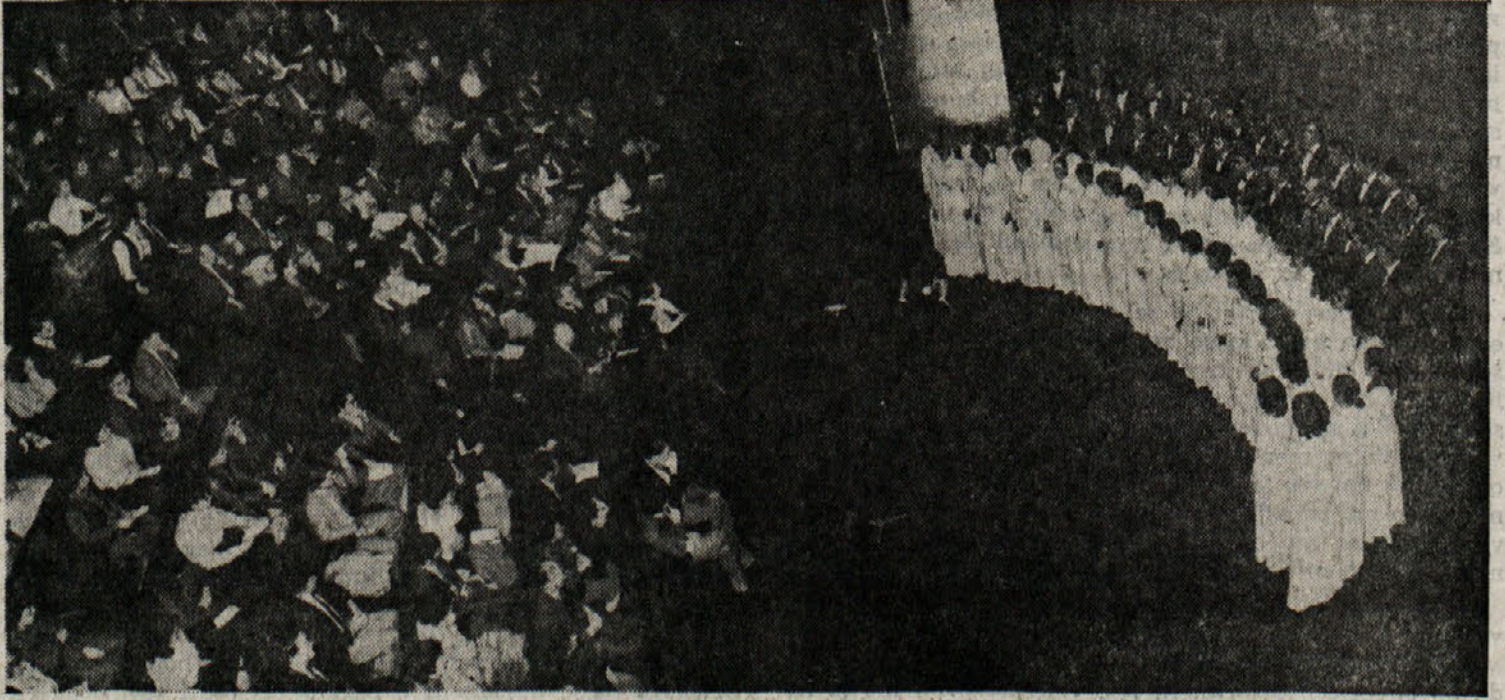
V okviru koncertov ob stoletnici rojstva skladatelja Illersberga je nastopil tudi dolnški pevski zbor V. Vodnik

Ob zaključku koncerta «Pesem v prijateljstvu» je tajnik ZSKD podaril pevovodjem spominske plakete

V prostorih KD A. Sirk v Križu se nadaljuje Vecchietova razstava

V sredo je v veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu nastopil mesani pevski zbor Ivo Lola Ribar iz Beograda, koncert je priredila Glasbena matica

KOALICIJA CDU-FDP SLEPO SLEDI ZGLEDU IZ WASHINGTONA

ZVEZNA VLADA V BONNU NEGATIVNO OCENILA PREDLOGE SZ O ZMANJŠANJU ŠTEVILA RAKET

Po mnenju opozicijske SPD zasluži predlog Andropova večjo pozornost

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)
BONN — Najnovejši predlogi sovjetskega voditelja Andropova o zmanjšanju števila raket srednjega dosegaja v srednji Evropi ene sežejo dovolj daleč po mnenju zahodno-nemškega obrambnega ministra Manfreda Woernerja.
«Moskva bi morala iti na zenevskih pogajanjih dlje in tudi upoštevati varnostne interese Nemcev».
Woernerjeva izjava je odgovor na predlog Andropova, da bi Sovjetska zveza obdržala prav toliko raket, kot jih imata Britanija in Francija, in ni ene več, če bi se Zahod odpovedal dodatni oborožitvi, to je razmesitvi raket srednjega dosegaja v srednji Evropi. Po tem predlogu bi ZSSR v evropskem delu svojega ozemlja obdržala 150 mobilnih in izredno natančnih raket SS-20 s 300 jedrskimi bojnimi glavicami.
Po Woernerjevem mnenju tičijo v tem sovjetskem predlogu poskus nevtralizirati ameriški jedrski potencial srednjega dosegaja in s tem delno izključiti zvezo republiko iz varstvenega dosegaja. ZDA, medtem ko bi si Moskva zagotovila monopol pri moderniziranju orožja srednjega dosegaja. Zvezna republika bi bila še vedno brez zaščite.
Obrambnemu ministru se je pridružil državni sekretar v zunanem

ministrstvu Mertes, ki je v pogovoru z dopisnikom Die Welta dejal da Andropov očito poskuša uresničiti cilj svojega predhodnika Brežnjeva, da bi Evropa psihološko, politično in potem še vojaško odtrgal od ZDA. «Zvezna vlada je skupaj z vsemi zavezniki dobila vtis,» je rekel Mertes, «da Sovjetska zveza še ni pripravljena izpolniti odločilnih kriterijev enakovredne varnosti».
Tem izjavam se je v tedniku «Bild am Sonntag» pridružil tudi kancler Helmut Kohl, ki je pozval Moskvo, naj popusti pri razorožitvenih pogajanjih in sprejme zahodni predlog: «Z našimi prijatelji vztrajamo pri predlogu, da bi se odpovedali novim raketam srednjega dosegaja, če bi SZ svojega obstoja ohranila te vrste orožja».
Številne izjave o predlogu Andropova z najvišjih mest si ni moglo razlagati samo z zunanepolitičnimi in vojaškimi razlogi, Pomemben delič imajo najbrž tudi notranjepolitični, predvolski razlogi, zlasti splošno pomislekov, ki jih je slišati iz socialdemokratskega tabora, čes da je uradni Bonn «prenačeno» odgovoril na sovjetski predlog.
Državni sekretar Mertes odgovarja, da so zahodni zavezniki že novembra vedeli za ta sovjetski predlog, saj ga je Moskva že takrat sprožila v Ženevi. Sedanjí zahodno-

nemški odgovor je plod temeljnih posvetovanj v zadnjih tednih in ni prav nič prenapet.
Zakaj je potem zvezna vlada po govoru Andropova izjavila, da bo njegov predlog temeljito proučila? Na to novinarjevo vprašanje je Mertes odgovoril, da je treba na mogočso ofenzivo odgovoriti po pravih političnih unenostih, ker obstajata dve ravni: tista v Ženevi in raven, na kateri poteka psihološki dvojebi.
Socialni demokrati so drugačnega mnenja. Prejšnji teden je kanclerski kandidat SPD Hans-Jochen Vogel rekel, da predlog Andropova zasluži že zato pozornost, «ker razuna prvič raketami proti raketam in letala proti letalom. To kaže, da se Sovjetska zveza s svojih izhodišč polagoma pomika k bolj realističnim stališčem. Vogel je poudaril, da se bo, kot kanclerski kandidat trudi, da bi prišlo v Ženevi do sporazuma. Hkrati je citiral odstavek iz volilnega programa SPD, ki vsebuje zahtevo, naj zvezna vlada vpliva na obe super-sili. Izključiti je treba avtomatizem pri razmesitvi raket srednjega dosegaja v srednji Evropi.
Član predstva SPD Wischnevski je dejal, da bodo socialni demokrati jeseni 1983 (ko bi morali začeti razmesčati pershingne in kralite rakete v srednji Evropi) presodili, kako daleč sta se Amerika in Sovjetska zveza premaknili s svojih izhodiščnih stališč v smislu kompromisa. «Če zenevska pogajanja zaradi pomanjkanja volje za sporazum na eni strani ne bodo rodila sadu, bo to prav gotovo bistveno vpljvalo na našo odločitev» Wischnevski je pri tem jasno povedal, da ima v mislih zlasti ZDA. Washington ne sme misliti, da lahko vnaprej računata na soglasje Bonna, če bo vztrajal pri svojih stališčih iz leta 1961.

ZARADI NAPAKE NA KRETNICAH

Trije mrtvi in mnogo ranjenih je nedokončen obračun trčenja dveh vlakov na Nizozemskem

K sreči sta vlaka vozila z zmerno hitrostjo - Težave s sovjetskimi potniki

ROTTERDAM — Trije mrtvi, dvanajst težko ranjenih in mnogo lažje poškodovanih potnikov, je začasi obračun železniške nesreče, ki se je večeraj dopoldne pripetila na progi Haag-Rotterdam, na Nizozemskem. Čelno sta trčila mednarodni «Holland Express», ki je prihajal iz Kopenhagna s hitrostjo približno 40 kilometrov na uro, in vlak, ki je bil iz Rotterdama namenjen v Haag in je vozil s hitrostjo 80 kilometrov na uro.
Čprav torej hitrost ni bila pretirana, so vagoni obeh vlakov močno poškodovani, saj jih je sila trčenja stisnila med seboj, tako da so se nekateri vagoni povzpeli visoko v zrak. Po dosedanjih ugotovitvah, je nesreči botrovala napaka na kretnicah.
Huje ranjene potnike so reševalci nemudoma pospremili v rotterdamske bolnišnice, medtem ko so ostali ranjenec pomagali v improviziranem reševalnem središču, ki so ga uredili v prostorih bližnjega nogometnega kluba.
Med potniki so bili tudi člani neke sovjetske delegacije, ki je iz ZRN potovala v Veliko Britanijo. Iz neznanih vzrokov pa Sovjeti niso hoteli zapustiti poškodovanega vagona, dokler ni posegel predstavnik njihove ambasade v Haagu in jih prepričal, da so pot nadaljevali z avtomobilom. Med njimi je bila tudi lažje ranjena oseba. Podobno nezamujljivo obnašanje so sovjetski državljani pokazali tudi ob priliki nedavne nesreče sovjetskega letala Tupolev v Luxemburgu, ko so nekateri potniki dolgo oklevali, preden so se odločili zapustiti.
Na sliki (telefon AP): Popolnoma razdejani vagoni vlakov, ki sta zaradi kretniške napake čelno trčila na progi Haag-Rotterdam.
ANCONA — Danes popoldne bodo vzpostavili promet tudi po drugem tiru proge Ancona - Falconara; promet je bil prekinjen od ušoda 13. decembra in so zato vlaki vozili po enem samem tiru z velikimi zamudami.

SPEKTAKULAREN NAPAD NA VLAK

NKOMOVI OBOROŽENI DISIDENTI PLENIJO NA JUGU ZIMBABVEJA

Naraščanje napetosti nevarno tudi zaradi poslabšanega gospodarskega položaja v državi

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)
NAIROBI — Na nemirnem Jugu Zimbabveja, v pokrajini Matabeland, so oboroženi disidenti konec tedna izvedli spektakularni napad na vlaku, ki je vozil na vank ter pri tem ubil tri ranil pa večje število ljudi. Disidenti izhajajo iz vrst nekdanje gverilske vojske ZIPRA pod vodstvom Joshua Nkomo, ki je svojčas deloval v tem delu dežele in ki se čutila za postavljeno, ko je bila aprila pred leti razglašena neodvisnost Zimbabveja.
Kot je večeraj objavila zimbabvejska policija, je do tega napada prišlo v petek zvečer ob pol desetih kakih 95 kilometrov severno od središča pokrajine Matabeland Bulawayo, ko je večje število oboroženih disidentov ustavilo konvoj vozil na glavni cesti proti kraju Gweru v osrčju dežele, med njimi tri avtobuse, tovornjak in več osebni vozil. Napadalcii so začeli vsevprek streljati in pri tem ubili dva potnika ter ranili večje število drugih, nato pa so začeli ropati.

NOBENEGA DVOMA VEČ, DA JE ŠLO ZA ATENTAT PODZEMLJA

ŠE 2 OSEBI ZA ZAPAHI V OKVIRU PREISKAVE O TRAGIČNI EKSPLOZIJ V SREDIŠČU TURINA

Poleg storilca atentata je policija prijela tudi njegovega brata in lastnika veleblagovnice (zaradi lažnega pričevanja), v kateri je bil pekleni stroj

TURIN — Število aretiranih oseb v okviru preiskave o eksploziji v stanovanjskem poslopiju v središču Turina, ki je zahtevala smrt sedmih stanovalcev, se je povzpelo na tri.
Poleg maledgega prestopnika Alda Arnoneja (24 let), za katerega kaže, da ga je ranila bomba, ki jo je sam podtaknil, sta se za rešetka mi znašla še njegov starejši brat Roberto (ki so ga bili pred nekaj tedni izpušili na prostost) in lastnik veleblagovnice (tarča atentatorjev), ki je bila v pritičju porušena poslopja. Pimo D'Amurri. Prvi naj bi skupaj z bratom povzročil eksplozijo zgradbe, drugega pa so aretirali zaradi lažnega pričevanja.
Ze po prvem zaslišanju ni znal Roberto Arnone za verodostojnimi argumenti podkrepiti svoj trditi alibi. Preiskovalci mu zato niso verjeli, da se je na dan eksplozije nahajal v svojem stanovanju in so raje priložili nekaterim pričam, ki so izjavile, da so ga tik pred tragedijo videli pred poslopijem.
Precej bolj zapleten je položaj D'Amurrija. Po eksploziji so ga preiskovalci pozvali, naj ne zapušta mesta, a je lastnik veleblagovnice vseeno izginil neznan kam in se v Turinu spet prikazal šele v soboto. Zakaj je zbežal in kje je bil? Verzija, ki jo je dal sam D'Amurri, ni prepričala preiskovalcev. Trindvajsetega decembra se je baje podal na krajši izlet zunaj mesta. Spetoma naj bi srečal neznanca, ki ga je nato odpeljal naprej s svojim avtom. Ta, ki je bil v resnici tat, pa ga je prislil, da je z glavne ceste zavozil v osamljen gorati kraj, kjer mu je po krašdem pretepu snil plašč in pokroševal avto.
Tako zapletena pripoved, kot rečeno, ni prepričala preiskovalcev, ki menijo, da ve D'Amurri marsikaj, a noče ničesar povedati, ker se boji povračilnih ukrepov tistega istega podzemlja, ki mu je uničil veleblagovnico.
Prva seja novega programskega sveta koprške televizije
KOPER — Na svoji seji je novi programski svet koprške TV sprejel programsko-politična izhodišča, za prihodnje leto. Koprška TV bo še dosledneje uresničevala svojo narodnostno funkcijo in se ustvarjalno uveljavljala kot sredstvo odprtosti na področju informiranja kulturnega ter vsestranskega sodelovanja na obeh straneh meje. Novi programski svet sestavljajo delegati italijanske narodnostne skupnosti, slovenske manjšine in Italiji in družbenopolitičnih organizacij SR Slovenije in SR Hrvaške. V njegovi sestavi je izražena celovita funkcija koprške TV in njenega poslanstva v pogojih najtesnejšega sodelovanja med sosednjimi pokrajinami. Za predsednika programskega sveta je bil izvoljen Dušan Fortič, dolgoletni televizijski in družbenopolitični delavec.

OB OBLETNICI ZASEDBE AFGANISTANA

Ob obletnici zasedbe Afganistana so v Teheranu uprizorili protestne manifestacije, na eni od katerih so peljali osla pokritega z rdečo odejo in z značilnim imenom Babrak, z očitnim namigom na sedanjega afganistanskega predsednika

V Parizu umrl Louis Aragon

PARIZ — Francija te dni žaluje za enim svojih poslednjih velikih mislecev, 96-letnim Louisom Aragonom, ki ga nedelje no ima za zadnjega klasika literature in največjega francoskega pesnika 20. stoletja.
Parizani se bodo danes od njega poslovili pred sedezem francoske KP, v katero je Aragon vstopil leta 1927 in se v vseh treh desetletjih v njenih vrstah zavzemal za človekovo srečo, za mir, neodvisnost in demokracijo vseh dežel sveta. Boril se je za človeško podobno socializma in ga je zato hudo pretreslo vse, kar je zasenčilo socialistične ideale.
Francoski degolisti ga uvrščajo v generacijo francoskih umetnikov, ki je svoj ustvarjalni zagon iskala v razbitju odnosov z družbo. Za Aragona je v dvajsetih letih tako razbitje predstavljalo komunistično gibanje: izbral ga je, ne da bi ga jemal kot doktrino, saj je po svoji naravi ni mogel jemati resno.
Tajnik KPI Enrico Berlinguer je v svojem poklonu ob njegovi smrti. Aragona označil za enega največjih pesnikov in ustvarjalcev našega stoletja. Velikega komunističnega razumnika in borca za mir.

NA OBALNEM PODROČJU NI DOVOLJ SREDSTEV ZA VSE GRADNJE

KOPER — Stališče programske seje obalne konferenec SZDL o objekti: skupnega pomena za obalne občine je bilo jasno: še naprej je treba dograjevati obalno cesto, rešiti bolnišnico in vodovodno omrežje.
Zaradi pomanjkanja denarja se bo treba zadovoljiti s počasnejšim ritmom v gradnji teh za obalo življenjsko pomembnih naložb njih velikanov. Toda kateri naložbi bolj priviti pipico in v katero vpreči vse sile? To je vprašanje, ki muč marsikatero obalno družbenopolitičnega delavca, ko se skuša odločiti za najprimernejšo pot. Stališča pa se velikokrat razhajajo.
V regijsko bolnišnico nad Izolo, kjer sta vrhni nadstropji še nedokončani, naj bi preselili še približno 140 postelj internega in nevropsihiatričnega oddelka iz Ankarana, za kar bi potrebovali vsaj 250 milijonov dinarjev. S prispevkom občanov šestih južnoprimorskih občin bodo do konca leta 1985 zbrali 150 milijonov, 100 milijonov pa bo zmanjkalo. Seveda so fiksni in obratovni stroški napol

Pomanjkanje denarja krni želje

Komu dati prednost: bolnišnici, cesti ali vodovodu?

zasedene bolnišnice precej višji, kot če bi bil pod isto streho tudi interni oddelki. Z drugimi besedami, obala bi prihranila nekaj deset milijonov na leto, če bi iz Ankarana preselila dejavnost v novo bolnišnico. Toda kam po 100 milijonov?
Druga naložba je obalna cesta, za katero naj bi tri obalne občine do leta 1985 uspele zbrati 100 milijonov dinarjev. Za ta del vzporednega cevovoda bi potrebovali 190 milijonov dinarjev. To pa je točno 35 milijonov več, kot bi lahko zbrali do konca leta 1985 na obali.
Kaj storiti? Počakati z enim objektom in hiteti z drugim, graditi dva, vse tri ali nobenega? Odločitev je še toliko bolj zapletena.

IMMOBILIARE GREBLO S. N. C.

NEVEJSKO SEDLO - STANOVANJA BUCANEVE
Dostava božič '83 - Stanovanja od 40 kv m
Ogrevanje s števčemo - topla voda - kamini
Olajšana plačila - posojila - zamrznjene cene
Telefon 299969 - 68789
Urad v Nevejskem sedlu je odprt ob sobotah - nedeljah - praznikih tel. 0433/54090

SPRINT AUTO

Ul. Economo 10/A - TRST - Tel. 762-250
AVTOMOBILSKE PLINSKE INSTALCIJE
(Zast. Landi Hartog mod. 80 S)
Nadomestni deli za vse avtomobile
PO ZELO UGODNIH CENAH

ALEXIA
krzna
visoka moda in konfekcija po naročilu
trst - trg ospedale 2
tel. 772.303